

En vallgosses liv i Hindersby 1886

Vi har fått kopior av Reinhold Elgs berättelse "Några uppgifter om mig själf". Han var broder till lärarinnorna Olga och Edla Elg på Hindersby skola och son till Johan Andersson Elg (född 1834) och Karolina Blomster (född 1841? i Pernå). Reinhold skriver att fadern tidigare var rotesoldat men han var född under ryska tiden så det svenska indelningsverket fanns inte mera. Enligt vissa uppgifter var han skarpskytt vid Elimä kompani (som var ett ryskt kompani).

(På Bosas (Bos-Lillstu) fanns under svenska tiden en dragon vid namn Johan Blomster (född 1753) men det är oklart om han alls var släkt med Karolina Blomster. Han hade en son som också hette Johan Blomster (född 1791). Dragonen dog den 27 augusti 1909 vid Lappo och sonen gifte sej med Lena Hansdotter från Joufs och flyttade 1814 till Ånäs.)

Reinhold skrev med en mycket vacker stil så jag skannade in hans berättelse. Första delen handlar om hans år som vallpojke. Snart (så fort jag hinner skanna in den) kommer andra delen där det blir spännande att se hur hans skomakarlära blev ...

Några uppgifter om mig själf

Mitt namn är Reinhold Elg.

Jag föddes den 21 Juli 1877 i Hindersby i Lappträsk socken, som ligger i östra Nyland, nära staden Lovisa.

Mina föräldrar, Johan Andersson Elg och Karolina Blomster, tillhöra Arbets klassen och voro då i ett mycket fattigt tillstånd. Min fader

hade förut varit en s. k. ratsoldat,
under den tid jag växte upp tjäna-
de han först som spanmålskarl,
men sedan lämnade han sig utan
tjänst och arbetade nu här och där,
kvarter han tyckte att det bäst lönade
sig. Vi äro ätta syskon, af hvilka
fyra äro äldre än jag, nämligen
Emelia, Johan, Gustaf och Scan-
der; yngre igen äro, Edda, Olga

och tubers. Då vi voro så många kunde icke alla få vara hemma; utan vi måste söka oss tjänst, så snart vi blef-
vissa stora att vi kunde uträtta något.

Det första vi då kunde göra, var att gå vall om somrarna. Om vintrarna igen då vi alla voro hemma, hände det ofta att vi måste gå omkring i byarna och begära åt oss bröd. Redan vid 9 års ålder gick jag första sommaren

vall. Jag hade vintern förut gått några
månader i ambulatoriska skolan, så att
jag kunde läsa rent. I folkskolan
var det icke råd att låta mig gå, ty
den var så långt att man hade be-
höft hyra mig kvarter där. Jag blef
dock likväl icke tvingad att lämna
hemmet så tidigt; tvärtom vilde mina
föräldrar att jag ännu skulle stanna
öfver en sommar i hemmet, fast det

var fattigt. Men när mina äldre bröder kommo hem och hade nya kläder och stöf-
lor, som de hade fått utaf sina husbönder.

Jag måste istället för nya, nöja mig med
deras gamla, detta misshagade mig; där-
för vilde äfven jag gå och försöka.

På min fråga om jag skulle få gå,
svarade mina föräldrar: "Du må gär-
na gå, om någon vill ha dig, men
kom icke hem sedan och beklaga dig,

att du har svårt. Utan^{att} bekymra mig
öfver kommande svårigheter; gick jag
nu till en by, som låg ungefär 14 km.
från mitt hem, där jag visste att de be-
höfde en vattgosse. Där blef jag äfven
emottagen, ehuru de tyckte att jag var
mycket liten. Sedan jag kommit¹-öfver-
ens³ om lön och tiden när jag skulle kom-
ma, med min² blifvande husbonde, gick
jag hem och berättade tillgången för

mina föräldrar och syskon. Då jag
jag hade berättat allt, sade min moder:
"Ja, nog har du nu fått plats, men få
låt se huru många dagar du är där
förän du kommer hem gråtandes". På min
försäkran, att jag nog skulle hållas ^{der} dit/
lagade hon ~~de~~ mina kläder i ordning för
flyttningen. Och sedan när den öfverens-
komna tiden var inne, tog jag mina klä-
der och småsaker, hvad jag hade, och

lämnade nu för första gången det fattiga,
men likväl kära föräldrahemmet. Ännu
mågra varningar och räd af min mo-
der, så begaf jag ^{mig} af. Afskedet var lik-
väl icke altför svårt, ty jag var ju än-
nu blott ett barn och förstod ännu icke
skilnaden mellan hemma och borta.

Den förestående sommaren gick dock
ganska bra för mig. Litet rädd var
jag nog först, att jag skulle villas

st i skogen, men det försvan nog smärning-
om så jag lärde mig hitta ^{öfverallt} alla ställen.

Min hustru och värdinna voro mycket
vänliga emot mig, men en gammal gubbe
var där, som grälade nästan beständigt, mest
därför att jag ~~ickan~~ icke kunde göra åt
honom sådana kvastar, som han ville ha;
han brukade nämligen sopa och elda rian,
därför behöfde han kvastar. Jag var likväl
där hela den sommaren och en annan

till. Sedan var jag ännu hem öfver en vinter som och blef den sista. Om våren då det igen blef fråga om att jag skulle söka mig plats; förestogo mina föräldrar, att jag ~~nu~~ borde gå i någonstags lära och blifva handtvärkare. Jag hade just ingen lust därtill, men ^{mig} böjde ~~de~~ efter deras vilja och läfvade ~~sig~~ gå om jag finge en sådan plats. Vi bestöto då, att jag skulle gå i skomakarläran. En sådan

(fortsättning följer ...)